

opusdei.org

"Prije kraja dana, nakratko se zaustavite"

Na općoj audijenciji
30.studenog papa Franjo
nastavio je niz kateheza o
duhovnim razlučivanjima,
govoreći o istinskoj utjesi i
svakodnevnom ispitivanju
savjesti.

2.12.2022.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Nastavljajući naše razmišljanje o
razlučivanju, a osobito o duhovnom

iskustvu zvanom „utjeha“, o kojem smo govorili prošle srijede, zapitajmo se: kako prepoznati istinsku *utjehu*? To je vrlo važno pitanje za dobro razlučivanje, kako se ne bismo dali zavesti na krivi trag u traženju našeg pravog dobra.

Neke od kriterija možemo naći u odlomku iz *Duhovnih vježbi* svetoga Ignacija Loyolskog. „Trebalo da dobro pazimo – kaže sveti Ignacije – na slijed misli; pa ako su početak i sredina i svršetak u svemu dobri, skloni svakom dobru ili onome što je u svemu dobro: to je znak dobra anđela. No ako misli koje nam dolaze završe nečim što je zlo, ili što rastresa dušu, ili što je manje dobro negoli je ono što je duša na početku bila poduzela da će učiniti; ili je čini mlitavom, uznemiruje je ili uzburkava, otimajući joj mir i pokoj što ga je prije uživala, to je jasan znak da to dolazi od zla duha, neprijatelja našeg napretka i vječnog

spasenja“ (br. 333). I to je istina: postoji prava utjeha, ali postoje također utjehe koje nisu prave. Zato treba dobro razumjeti put utjehe: kako se odvija i gdje me vodi? Ako me vodi do nečega što ne pristaje, što nije dobro, tada utjeha nije prava, to je „mućak“, recimo to tako.

Dragocjene su to upute, koje zaslužuju kratko tumačenje. Što znači da je *početak* usmjeren na dobro kao što kaže sveti Ignacije o dobroj utjesi? Na primjer, javi mi se misao da molim i primjećujem da je ona praćena ljubavlju prema Gospodinu i bližnjemu, poziva činiti djela darežljivosti, ljubavi: to je dobar početak. Može se međutim dogoditi da mi se ta misao javi ne bih li izbjegao neki posao ili službu koja mi je povjerena: svaki put kad moram prati tanjure ili čistiti po kući spopadne me velika želja za molitvom! To se događa, u samostanima. Molitva, međutim, nije

bijeg od vlastitih zadaća. Ona je, naprotiv, pomoć u ostvarivanju onog dobra koje smo pozvani činiti ovdje i sada. Toliko o početku.

Postoji zatim *sredina*. Sveti Ignacije je rekao kako početak, sredina i svršetak moraju biti dobri. Početak je ovo: želim moliti kako ne bih morao prati suđe: idi, najprije operi suđe i onda idi moliti. Zatim postoji sredina, tj. ono što dolazi poslije, što slijedi nakon te misli. Ostajući na prethodnom primjeru, ako počnem moliti i, kao što čini farizej iz prispodobe (usp. *Lk 18, 9-14*), sklon sam biti zadovoljan samim sobom i prezirati druge, možda s gorčinom i jedom u srcu, tada su to znakovi da je zao duh iskoristio tu misao kao ključ da ima pristup do moga srca i prenese mi svoje osjećaje. Ako ja idem moliti i dođu mi u pamet riječi onog poznatog farizeja – „zahvaljujem ti, Gospodine, jer ja molim, nisam kao drugi koji te ne

traže, koji ne mole” – ta molitva loše završi. Ta utjeha molitve služi tome da se osjećam kao paun pred Bogom, a to je sredina koja nije dobra.

A tu je zatim *svršetak*: početak, sredina i *svršetak*. *Svršetak* je vid koji smo već susreli, to jest: gdje me vodi ta misao? Primjerice, gdje me vodi misao da molim. Na primjer, može se dogoditi da se sav založim za neko lijepo i vrijedno djelo, ali me to tjera da prestanem moliti, jer sam zauzet s toliko stvari, te počnem otkrivati da sam sve agresivniji i zlobniji, držim da sve ovisi o meni, sve dotle da izgubim povjerenje u Boga. Ovdje je očito posrijedi djelovanje zlog duha. Krenem moliti, a zatim se u molitvi osjećam svemoćnim, da sve mora biti u mojim rukama jer sam jedini, jedina koja zna kako stvari dobro napraviti: tu očito nema dobrog duha. Treba dobro istražiti put naših osjećaja i put dobrih osjećaja, utjehe, u

trenutku u kojem želim nešto učiniti. Kakav je početak, kakva je sredina i kakav je svršetak.

Stil neprijatelja – kad govorimo o neprijatelju, govorimo o đavlu, jer zloduh postoji, on postoji! – njegov stil, znamo to, je da se predstavlja na podmukao, prikriven način. Polazi od onoga što nam je najdraže a zatim nas, malo po malo, privlači sebi: zlo ulazi potajice, neprimjetno. I vremenom blagost postaje tvrdoća: ta se misao pokazuje onakvom kakva zapravo jest.

Otud važnost tog strpljivog, ali neizostavnog ispitivanja izvora i istine o vlastitim mislima. To je poziv da učimo iz iskustava, iz onoga što nam se događa, kako ne bismo nastavili ponavljati iste pogreške. Što više poznajemo same sebe, to više opažamo odakle zli duh ulazi, njegove „lozinke“, vrata kroz koja ulazi u naše srce, koje su to točke na

koje smo najosjetljiviji, tako da na njih ubuduće bolje pazimo. Svaki od nas ima osjetljive točke, najslabije točke svoje osobnosti: i tu ulazi zli duh i vodi nas putem koji nije pravi, ili nas udaljava s pravoga puta. Idem moliti, ali me odvraća od molitve.

Slične primjere se može nizati unedogled, kad razmišljamo o našim danima. Zato je svakodnevni ispit savjesti tako važan: prije nego završi dan, zastati nakratko? Što se dogodilo? Ne u vijestima, ne u životu: što se dogodilo u mojem srcu? Je li moje srce bilo budno? Je li raslo? Jesam li kroz sve prolazio nesvjesno? Što se odigravalo u mom srcu? Taj ispit je važan, to je dragocjen napor oko ponovnog sagledavanja onoga što smo doživjeli s posebnoga gledišta. Važno je da budemo svjesni onoga što nam se događa, to je znak da Božja milost djeluje u nama, pomažući nam rasti u slobodi i savjesnosti. Mi nismo sami: Duh

Sveti je s nama. Vidimo kako su stvari tekle.

Istinska utjeha je svojevrsna potvrda činjenice da činimo ono što Bog želi od nas, da idemo njegovim putovima, to jest putovima života, radosti i mira. U razlučivanju se, naime, ne radi samo o dobru ili najvećem mogućem dobru, nego o onome što je *dobro za mene ovdje i sada*: u tome sam pozvan rasti, podižući zasune pred drugim, privlačnima ali nerealnim ponudama, kako se ne bih dao prevariti u traženju pravoga dobra.

Braćo i sestre, treba shvatiti, sve više napredovati u razumijevanju onoga što se događa u mom srcu. Zato trebamo ispit savjesti, da vidimo što se sve izdogađalo danas. „Danas sam se rasrdio, nisam učinio to i to...“: ali zašto? Ići dalje od pitanja „zašto?“ znači tražiti korijen tih pogrešaka. „Danas sam bio sretan ali sam bio

snužden jer sam morao pomagati tim ljudima, no na kraju sam se osjetio ispunjenim, ispunjenim zbog tog pomaganja“: i tu ima Duha Svetoga. Naučiti zaviriti u knjigu našeg srca je uspjeh tijekom dana. Učinite to, samo dvije minute, i to će biti dobro za vas, jamčim vam.

---

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
hr-hr/article/prije-kraja-dana-nakratko-
se-zaustavite/](https://opusdei.org/hr-hr/article/prije-kraja-dana-nakratko-se-zaustavite/) (13.04.2026.)